

חדש באוניברסיטת בן גוריון –

תכנית לימודים לתואר שני במדעי הרפואה במגמת רפואת חירום ואסון

הפקולטה למדעי הבריאות מציעה תכנית לימודים לתואר שני במדעי הרפואה במגמת רפואת חירום ואסון באחריות אקדמית של המחלקה לרפואת חירום החל משנת הלימודים תשס"ט (2008-2009).¹ בשלב הראשוני התואר שיוענק הוא תואר במדעי הרפואה ובתדפיס הלימודים תצוין המגמה: "רפואת חירום ואסון" במקביל לפתיחת תכנית זו החלה המחלקה לרפואת חירום בהליכים לפתיחת תכנית עצמאית לתואר שני ברפואת חירום ואסון. התכנית מציעה לעובדים ולמנהלים במערכת הבריאות ובארגונים משיקים העמקת ההבנה בתחום וקבלת כלים ניהוליים רלוונטיים לתפקוד מיטבי במצבי חירום ואסון.

תיאור כללי

רפואת החירום הינה תחום דינמי ומרתק המתמודד עם תוצאותיהם של מגוון תרחישים לא מתוכננים כגון תאונות, אסונות טבע, אסונות מעשי ידי אדם, לצד ניהולה של רפואת החירום במתארי שגרה. על מנת להתמודד עם טווח כה נרחב של מצבים וצרכים, יש צורך בהכשרה אשר תעניק לעוסקים בתחום ידע רחב ומגוון, הן תיאורטי והן מעשי. התכנית ממוקדת בחקר ובלימוד הנושאים הקשורים ברפואה דחופה לרבות תיאום המערכות השונות המעורבות בטיפול בנפגע או בחולה הדחוף הן בשלב קדם בית חולים (EMS), והן בבית החולים, היבטי הקהילה, היבטים סוציאליים, התמודדות נפשית עם מצבי אסון וכו'. תכנית הלימודים תעצים ידע ותיתן כלים ייחודיים למטפלים ולמנהלים במערך רפואת החירום. התכנית תתמקד בשירותי החירום בקהילה, בבתי החולים ובמערכי החירום הלאומיים. בוגרי התכנית יצוידו בכלים שיאפשרו להם ליזום, ולכוון פעולות להגברת המוכנות של הקהילה ושל גורמי הרפואה שבתוכה, להפחתת הסיכון לתחלואה ולהיפגעות ולניהול המערכות בצורה מיטבית בשגרה ובחירום. התכנית תחשוף את המשתתפים לידע המצטבר בנושא הסכנות והאתגרים המאפיינים התמודדות עם אירועי חירום ותיתן בידם כלים למענה מתאים, מושכל ויעיל. התוכנית תבסס ותעמיק את יכולת המחקר של התלמידים בין השאר באמצעות קורסים מתודולוגיים מגוונים וקריאה ביקורתית של נתונים ומאמרים בנושאים רלוונטיים. הגישה המקפת לנושא רפואת חירום במסגרת התכנית תשלב לימוד של הרקע התיאורטי עם תיאור של אסונות שאירעו וניהול התגובה אליהם מפי אנשים שמילאו תפקידים מרכזיים באירועים אלה. בתוכנית שני מסלולי משנה: מסלול עם דגש מחקרי הכולל תיזה, ומסלול ללא תיזה בו ינתנו יותר קורסי בחירה. התוכנית שואפת לקדם מצוינות בניהול ובמחקר בתחומי רפואת החירום. הדרישות האקדמיות הגבוהות ילוו באווירה התומכת של האוניברסיטה ובסיוע צמוד של חברי הסגל אשר באים "מהשטח" עם ניסיון בטיפול ובהתמודדות עם מצבי חירום ויעזרו למשתתפים להפיק את המירב.

¹ פתיחת התכנית מותנת במינימום משתתפים

מטרות התכנית

- לתת בידי העוסקים בתחום רפואת החירום כלים להתמודדות עם הטווח הנרחב של המצבים והצרכים העלולים להתעורר במצבי חירום ואסון.
- להעמיק את הידע במגוון הנושאים הקשורים ברפואת החירום
  - להעמיק המחקר בתחום רפואת החירום ותפקידיה במצבי שגרה ואסון.
  - להכשיר עתודה ללימודי תואר שלישי בתחום.

קהל יעד

התוכנית מיועדת לבוגרי רפואה, סיעוד, רפואת חירום (פאראמדיקים) וניהול מערכות בריאות. בנוסף יוכלו להגיש מועמדות בעלי תואר ראשון אחר² הממלאים תפקידים בארגוני חירום, בתי חולים ורפואה טרום אישפוזית ופעילים ומועמדים לפעילות הומניטארית בארגוני סיוע מקומיים, אזוריים ובין לאומיים.

ככלל, התוכנית מיועדת לעוסקים בתחום אשר מבקשים להרחיב את ידיעותיהם וכישוריהם בתחום רפואת החירום, האסונות, מניעת התאונות והניהול של מערכות אלה בשגרה ובחירום.

נושאי תפקידים בשירותי החירום וההצלה ובארגונים המשרתים אוכלוסיות ספציפיות בעיתות חירום ואסון, מנהלים בהווה ומועמדים לתפקידי ניהול הדרכה ומחקר בתחומים אלה, ימצאו עניין ותועלת בתכנית.

תנאי רישום וקבלה

1. רשאים להירשם בעלי תואר בוגר מאוניברסיטה המוכרת על ידי המל"ג בציון ממוצע של 80 ומעלה מתחומי הבריאות, הניהול ומדעי החברה. מועמדים בעלי ממוצע של 75 ומעלה לתואר ראשון יוכלו לפנות לועדת חריגים.
2. עדיפות תינתן לבעלי תפקידים ברפואת הקהילה, ארגוני החירום, מד"א, בתי החולים, צה"ל ומשרד הבריאות כמו גם חברים בארגוני סיוע הומניטארי.
3. ועדת הקבלה תדון במועמדים בעלי תואר ראשון בתחומים שונים מן המנויים לעיל ואשר אינם ממלאים תפקיד בארגוני חירום אך יתכן ומועמדים אלה יידרשו ללימודי השלמה לפני שיתקבלו כתלמידים מן המניין.
4. מועדי ההרשמה יהיו במועדים הרגילים ויסתיימו ב- 31 במאי של כל שנה.
5. חלק מהמועמדים לתכנית יוזמנו לראיון על פי קריטריונים שתקבע ועדת הקבלה.

משך הלימודים : שנתיים אקדמיות (4 סמסטרים, ללא סמסטר קיץ) במתכונת של יום לימודים מרוכז אחד בשבוע.

שכר הלימוד לתכנית הינו בהתאם למקובל באוניברסיטה לתואר שני .

² מועמדים אלו יידרשו לקורסי השלמה בהתאם להחלטת ועדת הקבלה

סגל ההוראה

סגל ההוראה מורכב מצוות המחלקה לרפואת חירום באוניברסיטת בן גוריון, נתמך על ידי המרכז האוניברסיטאי (בהקמה) לחקר המענה והמוכנות למצבי חירום ואסון ומספר מרצים מן החוץ בעלי ניסיון מעשי בהתמודדות עם מצבי חירום רפואיים במדינת ישראל ומחוצה לה. צוות המרצים בתכנית כולל את אנשי המקצוע המובילים בארץ בתחומם:

- פרופ' אבישי גולדברג, מנהל בית הספר
  - ד"ר דגן שוורץ, ראש המחלקה
  - ד"ר לימור אהרנסון-דניאל, מרכזת התכנית
  - ד"ר ירון בר-דיין
  - גב' ברוריה עדיני
  - גב' נועה טמיר-חסדאי
  - ד"ר גדי לובין
  - מר חיליק סופר
  - מר יאיר עמיקם
  - ד"ר פאולה פדר-בוביס
  - ד"ר רונית פלד
  - ד"ר דוד קריגר
- בנוסף יוזמנו מרצים אורחים בעלי התמחות בתחומים ספציפיים.

קורסים למסלול ללא עבודת גמר, סה"כ 40 נק"ז³

שם הקורס	נק"ז	
מערכת הבריאות בישראל	3	פרופ' אבישי גולדברג
ניהול מערכות בריאות בשגרה ובחירום	3	ד"ר ירון בר-דיין ופרופ אבישי גולדברג
התנהגות אוכלוסיה בשגרה ובחירום	3	ד"ר ירון בר-דיין וד"רגדי לובין
מוכנות למצבי חירום ואסונות	3	גב' ברוריה עדיני
ניהול המענה הרפואי במצבי אסון ומשבר	3	ד"ר ירון בר-דיין
אבטחת איכות ברפואת חירום	3	ד"ר דגן שוורץ
חקר הפגעות ואסונות	3	ד"ר לימור אהרנסון-דניאל
כתיבה וקריאה מדעית	3	ד"ר לימור אהרנסון-דניאל
תקשורת במצבי חירום ואסון רפואיים	3	מר יאיר עמיקם, גב' נועה טמיר-חסדאי
קורס בחירה 1	3	
קורס בחירה 2	3	
פרוייקט התמודדות בשגרה ובחירום (סמינר)	4	ד"ר לימור אהרנסון-דניאל ומרצי התכנית

³ יתכנו שינויים בתכנית הלימודים

קורסים למסלול עם עבודת גמר סה"כ 40 נק"ז

פרופ' אבישי גולדברג	3	מערכת הבריאות בישראל
ד"ר ירון בר-דיין ופרופ אבישי גולדברג	3	ניהול מערכות בריאות בשגרה ובחירום
ד"ר ירון בר-דיין וד"ר גדי לובין	3	התנהגות אוכלוסייה בשגרה ובחירום
גב' ברוריה עדיני	3	מוכנות למצבי חירום ואסונות
ד"ר ירון בר-דיין	3	ניהול המענה הרפואי במצבי אסון ומשבר
ד"ר לימור אהרנסון-דניאל	3	חקר הפגעות ואסונות
ד"ר לימור אהרנסון-דניאל	3	כתיבה וקריאה מדעית
מר יאיר עמיקם, גב' נועה טמיר-חסדאי	3	תקשורת במצבי חירום ואסון רפואיים
ד"ר פאולה פדר-בוביס	3	שיטות מחקר איכותניות
מרצי התכנית	12	עבודת גמר

קורסי בחירה

ד"ר פאולה פדר-בוביס	3	שיטות מחקר איכותניות
ד"ר דגן שוורץ	3	סיוע הומאניטרי
ד"ר דוד קריגר	3	שימוש בטכנולוגיות רפואיות בקהילה
ד"ר רונית פלד	3	גיאוגרפיה ובריאות (מיפוי ואסונות)
ד"ר דגן שוורץ	3	מדע וביצוע של החייאה לבבית במבוגרים
	3	קורס מתוך קורסי הבחירה הפקולטיים

פעילויות נוספות

- במהלך סמסטר א יתקיים סיור לבית חולים בעת קיום תרגול מצב חירום. מועד התרגיל ומיקומו יפורסמו בתחילת שנת הלימודים (יתכן וביום שאינו יום הלימודים). ההשתתפות בסיור חובה. ההגעה למקום תהיה על חשבון הסטודנטים.
- בשנה ב' במסגרת הקורס לתקשורת במצבי חירום יערך סיור לפיקוד העורף. ביום זה יתקיימו הלימודים במקום (רמלה). ההגעה על חשבון הסטודנטים.
- למעוניינים בכך, נתתן האפשרות להרשם לקורס ACLS וקורס מדריכי ACLS (הסמכה של ארגון הלב האמריקאי) המתקיימים בבית הספר בעלות מופחתת.

תכנית לדוגמא לפריסה סמסטריאלית של תכנית הלימודים -

שנה / סמסטר				סה"כ שעות לסטודנט ביום הלימוד השבועי
תש"ע	תש"ע	תשס"ט	תשס"ט	
ב	א	ב	א	
8	11	12	9	תכנית ללא תיזה
3	7	9	9	תכנית עם תיזה

מספר המקומות מוגבל. המעוניינים, מוזמנים לפנות ולהרשם בהקדם.

ההרשמה תסתיים ב-30 ביוני 2008

בשאלות ניתן לפנות לדי"ר לימור אהרנסון-דניאל, מרכזת התכנית, בכתובת:
או בטלפון: 054-9712399 emed@medic.bgu.ac.il